MAGYAR TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI EGYETEM
BUDAPEST

Doktori Titkárság
Titkár: Rab Tímea
1123 Budapest, Alkotás u. 42-48., K1, A211
+36 1 487 9296
rab.timea@tf.hu

DOKTORI KURZUS ADATLAP

A kurzus címe magyarul	Kurrens kutatási irányok és sportpedagógiai koncepciók az ökológiai dinamika jegyében
A kurzus címe angolul	Current Developments in Sport Pedagogy and Research within the Ecological Dynamics Framework
Kurzusvezető	dr. habil. Csányi Tamás
További oktató(k) és az általuk tartott órák száma	--
Kreditérték	1 kredit
Óraszám	15
Besorolás	
Oktatás nyelve	magyar ;
Oktatás módja	jelenléti
A kurzus jellege	elméleti és gyakorlati
Előkövetelmény	-
Meghirdetés tervezett félévei	2026/27. tanév I. félév;2027/28. tanév I. félév;2026/27. tanév II. félév;2027/28. tanév II. félév;

A kurzus célja

Cél, hogy a doktoranduszok megismerjék a mozgástanulás és mozgáskontroll korszerű tudományos megközelítéseit, különös tekintettel az ökológiai dinamika (Ecological Dynamics) elméleti keretrendszerére és annak sportpedagógiai alkalmazására. A tantárgy áttekinti a hagyományos információfeldolgozó modellek és az ökológiai dinamika elméleteit, értelmezi azok különbségeit. A legfrissebb tudományos eredményeket integrálva bevezeti a hallgatókat az adaptív sportpedagógiai nézőpontot alátámasztó teoretikus és empirikus kutatások módszertani kérdéseibe, valamint az eredmények saját kutatási témájukhoz történő illeszthetőségi lehetőségeibe.

Elérendő tanulási eredmények

A hallgató képes kritikusan elemezni és értékelni a mozgástanulás és mozgáskontroll korszerű elméleti megközelítéseit, különös tekintettel az információfeldolgozó modellek és az ökológiai dinamika elméleti, episztemológiai és gyakorlati különbségeire.

Képes magas szintű elméleti szintézisre, és az ökológiai dinamika alapfogalmait, modelljeit és összefüggéseit a sportpedagógiai folyamatok komplex értelmezésére alkalmazni.

Képes önállóan és kritikusan értékelni az adaptív sportpedagógiai megközelítéseket alátámasztó legújabb teoretikus és empirikus kutatásokat, azok módszertani erősségeit, korlátait és tudományos hozzájárulását.

Képes új kutatási kérdések és módszertani megoldások megfogalmazására, valamint az ökológiai dinamika elméleti keretrendszerének saját doktori kutatási témájába történő innovatív és tudományosan megalapozott integrálására.

Képes önálló tudományos álláspont kialakítására, érvelő bemutatására és megvédésére, továbbá az elméleti és empirikus eredményekből új sportpedagógiai következtetések, modellek vagy gyakorlati alkalmazások létrehozására.

A kurzus tematikája

A tantárgy tematikája:

- Paradigmaváltás a mozgástanulás és -szabályozás kutatásában, a mozgáskontroll hierarchikus idegrendszeri modelljei.
- Az információfeldolgozási modellek legújabb elméletei (prediktív működés és aktív interferencia).
- Bernstein és az ökológiai dinamika kapcsolata, a szabadsági fok problémát célzó kutatások (motoros szinergiák, DOF és variabilitás).
- Az ökológiai dinamika elméleti alapjai, Gibson ökológiai pszichológiai alapvetései (affordanciák, a direkt percepció szerepe a mozgáskontrollban).
- Variabilitás és exploráció, mint a tanulás és szabályozás kulcsfogalmai. A variábilis gyakorlási elrendezések tudományos alapjai, a variabilitás, mint sportpedagógiai koncepció.
- Figyelmi fókuszok és instrukciós környezet az ökológiai dinamika és adaptív sportpedagógia jegyében.
- Tudományos cikkismertetés a kutatási dizájn elemzése választott publikációk alapján.
- Nyitott kutatási kérdések és a jelenlegi kutatási trendek.

Részvételi követelmények

TVSZ szerinti jelenlét

A számonkérés módja és a teljesítés követelményei

tudományos cikkelemzés – prezentáció elkészítése

Az értékelés módja és szempontjai

A prezentáció értékelése az alábbi szempontok szerint:

- A cikk céljának és fő kérdéseinek bemutatása.
- A módszertan lényegének ismertetése.
- A legfontosabb eredmények összefoglalása.
- A tanulmány erősségeinek és korlátainak értékelése.
- Az eredmények kapcsolása az ökológiai dinamikához és/vagy a saját kutatási témához.
- A prezentáció logikus, érthető és szakmailag igényes előadása.

Kötelező szakirodalom

Coker, C. A. (2021). Motor learning and control for practitioners (5th ed.). Routledge.

Csányi, T., & Révész, L. (2021). A testnevelés és sport oktatásának elmélete és módszertana: Középpontban a tanulás. Magyar Diáksport Szövetség. (5-6. fejezet)

Button, C., Seifert, L., Chow, J. Y., Araújo, D., & Davids, K. (2021). Dynamics of skill acquisition: An ecological dynamics approach (2nd ed.). Human Kinetics.

Gray, R. (2025). The advanced ecological approach to skill development & maintenance: Get more out of the constraints-led approach (CLA) to coaching. Perception Action Consulting & Education.

Ajánlott szakirodalom

Wulf, G. (2013). Attentional focus and motor learning: A review of 15 years. International Review of Sport and Exercise Psychology, 6(1), 77–104.

Renshaw, I., Davids, K., O'Sullivan, M., Maloney, M. A., Crowther, R., & McCosker, C. (2022). An ecological dynamics approach to motor learning in practice: Reframing the learning and performing relationship in high performance sport. Asia-Pacific Journal of Sports Engineering and Technology, 30, 100384.

Chow, J. Y., Davids, K., Button, C., & Renshaw, I. (2022). Nonlinear pedagogy in skill acquisition: An introduction (2nd ed.). Routledge.

Gray, R. (2024). Learning to be an "ecological" coach: Developing attuned & adaptable coaching skills. Perception Action Consulting & Education.

Képzési szint: MKKR 8. szint

A doktori képzéshez kapcsolódó MKKR 8. szintű tanulási eredmények és kompetenciák összefoglalását a Doktori Iskola képzési terve tartalmazza.